

ZWYKI Festiwal Teatrów Wiejskich 2018

Teatr Polski im. Arnolda Szyfmana

Scena Kameralna

V Festiwal Wiejskich Teatrów ZWYKI

24 – 25 listopada 2018

Piąty raz na scenie Teatru Polskiego im. Arnolda Szyfmana pokazane będą najciekawsze spektakle powstałe w nurcie teatru ludowego w kończącym się roku. Teatr ludowy to dzisiaj głównie dwa typy przedstawień: widowiska obrzędowe i spektakle dramatyczne. Pierwsze to inscenizacje obrzędów i zwyczajów, podań i pieśni; drugie – w zasadzie bez wyjątku realistyczny repertuar należący do klasyki dramaturgii (czasem przekładany na lokalną gwarę) bądź będący autorskimi próbami kierowników i członków zespołów.

Źródłem, z którego czerpią organizatorzy ZWYKÓW, są Sejmiki Wiejskich Zespołów Teatralnych – 5 przeglądów rejonowych, dopełnionych jesiennym spotkaniem „finałowym”. W tym roku Sejmiki święciły swój jubileusz - odbyły się po raz 35. Dorobek tych lat jest imponujący – blisko 1800 przedstawień, przygotowanych przez kilkaset zespołów, angażujących do amatorskiego działania artystycznego kilkanaście tysięcy wykonawców.

Ten dorobek spotkał się niedawno z oficjalnym, specjalnym uznaniem – Sejmiki zostały wpisane do ogólnopolskiego rejestru dobrych praktyk w dziedzinie chronienia niematerialnego dziedzictwa kulturowego.

Teatry, spektakle:

Teatr NAUMIONY – Ornontowice (woj. śląskie)

Szac

Cztery dojrzałe kobiety opowiadają historie swojego życia. Jest jeszcze on – mężczyzna, który łączy wszystkie te historie. Wzbudza namiętność, miłość i nienawiść, jego decyzje zmieniają koleje życia koniet. A w tle - wybory, jakich bohaterowie dokonali w młodości oraz przeznaczenie, które zmienia ich los. Młodzieńczy entuzjazm splata się tutaj z dojrzałą refleksją nad własnym życiem. Spektakl Teatru Naumionego to historia zwykłego człowieka, który podejmując takie, a nie inne decyzje, wpływa na życie innych ludzi. Historia, którą można odnaleźć w każdej śląskiej rodzinie.

Regionalny Zespół Teatralny im. J. Pitoraka – Bukowina Tatrzańska (woj. małopolskie)

O Kubiku z Cornego Dunajca

Spektakl lalkowy, oparty na sztuce Leona Moszczyńskiego (pseudonim Jan Ośnica), inspirowany podhalańskimi opowieściami ludowymi, zobrazowany przy pomocy rzeźbionych figur. Opowiada historię zbójnika Kubika i Jaśka z Hrubego, uwikłanych w perypetie życia codziennego, w które niejednokrotnie ingerują „duchy pozaziemskie”. To metaforyczne przedstawienie łączy ze sobą świat

boski i ludzki. Opowiada o dwóch psotnych diabłach, które swoje przysłowiowe „pięć groszy” wrzucają do spokojnej niegdyś wsi.

Zespół ZAWSZE RAZEM – Wola Gułowska (woj. lubelskie)

U Maciejów przed odpustem na Siewnu

Spektakl osadzony w realiach pierwszej połowy XX wieku, oparty na wierzeniach i zwyczajach związanych ze świętem Matki Boskiej Siewnej, kiedy to 8 września, w parafii Wola Gułowska odbywa się odpust. W związku z tym, gospodarz Maciej jedzie na jarmark z zamiarem spieniężenia produktów z gospodarstwa, a po powrocie czeka go szczególne zadanie - pierwszy siew oziminy na dobry urodzaj. Reszta domowników w tym czasie zajmuje się przygotowaniami do dorocznego święta. W spektaklu pojawiają się wątki uboczne - swatów i dziada odpustowego, a zwieńczeniem całości jest pielgrzymka podążająca ze śpiewem na ustach do kościoła.

Zespół Śpiewaczo-Obrzędowy KORZENIE – Łaguszów (woj. mazowieckie)

Matki Bożej Gromnicznej

Święto Matki Bożej Gromnicznej upamiętnia ofiarowanie Jezusa; uroczystość ta kończy okres Bożego Narodzenia. Rzec dzieje się w dniu 2 lutego.

Wiejska izba - babcia śpiewa kolędy, wnuczęta rozbierają choinkę. Słychać wracających z kościoła. Do izby wchodzi rodzina z GROMNICAMI. Ojciec wypala krzyż na sufitowej belce, matka odmawia modlitwę o świętym ogniu. Gromnicę przejmuje syn, potem jego żona. Rodzina siada do stołu, rozmawiają o mocy świętego światła, a kiedy przychodzą kumy - snują się opowieści, wierzenia, przysłowia.... Ojciec z synem wychodzą, by obstawić smolakami zagrodę. Po paru chwilach młody wraca: wilki w obejściu!. Wszyscy zrywają się do pomocy w odpędzaniu.

Zespół Obrzędowy z Gminnego Ośrodka Kultury – Hańsk (woj. lubelskie)

Kusaki

Widowisko Kusaki („kuse dni”, ostatki, mięsopust) przedstawia ostatni wieczór karnawału w rodzinie zamożnego chłopa. Na zaproszenie gospodarza przybywają goście, a wśród nich bardzo charakterystyczna postać, czyli Kuma Pituchowa (stała persona hańskich przedstawień). A że nie ma kusaków bez przebierańców, muzyki, tańców i ciągłego przypominania o zbliżającym się Wielkim Poście, ta mieszanka wypełnia widowisko. Wykonawcy mówią miejscową gwarą i posługują się autentycznymi rekwizytami. Zespół zaprezentuje regionalny taniec-zabawę Czarną reczkę oraz polkę Na konopie tańczoną podczas kusaków. Akcja toczy się w Hańsku na Polesiu Lubelskim na przełomie XIX i XX wieku.